

JAARVERSLAG

2023



INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	3
2	Bericht van de Raad van Toezicht	3
3	Projecten	3
3.1	Podcast Moderne Klassiekers	3
3.2	Rubriek in de Nederlandse Boekengids 2023	5
3.3	Vervolg tournee n.a.v. het manifest	6
4	Educatie	7
4.1	Vlogboeken en lesbrieven	7
4.2	Samenwerking Literatuurgeschiedenis.org	8
4.3	Bijdragen aan debat over literair onderwijs	8
5	Internationalisering	9
5.1	Vorbereiding residentie Berlijn LCB	9
5.2	Samenwerking Literatuurgeschiedenis.org	9
6	Overige activiteiten	9
7	Communicatie	10
7.1	Interne communicatie	10
7.2	Externe communicatie	10
8	Partners en fondsen	11
9	Organisatie	12
10	Financiën	15

JAARVERSLAG

2023

1 Inleiding

2023 was een productief jaar voor Stichting Fixdit. De schrijvers van het Fixdit collectief vervolgden de in september 2022 gestarte tour met optredens, naar aanleiding van het Fixdit Manifest: *Optimistische Woede*. Naast het vervolg van de tour, werden in 2023 zes nieuwe podcastafleveringen opgenomen en verschenen er lesbrieven en vlogboeken bij drie van de podcasts. Ook werden lemma's over vrouwelijke auteurs toegevoegd aan de site literatuurgeschiedenis.org. De auteurs van het collectief schreven Fixdit columns en boekbesprekingen voor *de Nederlandse Boekengids*, namen deel aan debatten, gaven lezingen over de podcasts en schreven essays over werken van vrouwelijke auteurs. Tot slot werden de eerste stappen naar internationalisering gezet door een schrijversresidentie in Berlijn op touw te zetten voor de Fixdit auteurs in het Literarisches Colloquium Berlin. Deze zal plaats vinden in februari 2024.

2 Bericht van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Fixdit bestond in 2023 uit Maaïke Meijer, voorzitter, met leden Vamba Sherif en Andrea Voets. Andrea Voets trad in januari 2023 aan, ter vervanging van Ernestine Comvalius die afscheid moest nemen wegens te drukke werkzaamheden. Andrea Voets is een welkom nieuw lid van de RvT: zij is een interdisciplinair werkende geluidskunstenaar en succesvol performer, met ruime ervaring in de culturele sector en het niet alleen inhoudelijk maar ook bestuurlijk runnen van culturele organisaties.

De Raad van Toezicht kwam tweemaal bijeen in 2023, op 23 januari en 28 september. Beide bijeenkomsten waren ondersteunend voor de drie directie-bestuurders: alle initiatieven en resultaten werden doorgesproken en beleidsprincipes verder doordacht, met aandacht voor de draagkracht van de uitvoerders en de coherentie binnen het collectief.

De Raad van Toezicht is onder de indruk van het vele werk dat verzet wordt, de zorgvuldige manier van omspringen met de beschikbare financiën en de wijze waarop de missie wordt gerealiseerd.

3 Projecten

3.1 Podcast Moderne Klassiekers

Zes nieuwe afleveringen

In 2023 hebben we zes afleveringen opgenomen van de Fixdit Podcast over Moderne Klassiekers. De eerste aflevering werd in februari opgenomen in House of Media te Gent en ging over de roman *Hoe heette de hoedenmaker* (1975) van de Vlaamse auteur Loekie Zvonik. Annelies Verbeke was de host en een van onze medewerkers, Maria van Dordrecht, schoof aan als de zogenoemde Fixdit Ambassadeur. Te gast waren twee grote Zvonik liefhebbers: Wout Vlaeminck en Kristien Hemmerechts.

De tweede opname vond plaats in Pakhuis de Zwijger in Amsterdam. Dit was de eerste aflevering in de reeks van Moderne Klassiekers die ging over een auteur die ook zelf als spreker aan de podcast kon deelnemen: namelijk Anja Meulenbelt (de eerdere auteur die nog in leven was ten tijde van de opname, was Marga Minco, maar zij was niet in staat om aan een opname deel te nemen). Samen met Fixdit-lid Christine Otten, besprak Jannah Loontjens Meulenbelts iconische werk *De schaamte voorbij* (1976) dat een ware sensatie was bij verschijning. Maaike Meijer, ons Raad van Toezicht-lid, noemde het boek ooit zowel een 'sociale, een politieke als een literaire gebeurtenis'.

De derde podcast was wederom een aflevering waaraan de auteur van het te bespreken werk zelf deelnam. Annelies Verbeke ging in gesprek met Monika van Paemel over haar roman *De vermaledijde vaders* (1976), Gaea Schoeters nam de rol van de Fixdit Ambassadeur voor haar rekening. Het gesprek werd in Gent opgenomen.

Voor de vierde aflevering is Jannah Loontjens naar Suriname gereisd om in Paramaribo met Astrid Roemer te spreken over haar romandebuut *Over de gekte van een vrouw* (1982). Astrid Roemer zou voorlopig niet naar Nederland komen en de geplande andere gastspreker Maria Vlaar, was die hele maand in Suriname, waardoor we besloten de podcast daar op te nemen. Via Karin Amatmoekrin kwamen we in contact met een geluidstechnicus die ons in een studio in Paramaribo met de opname hielp.

Tot nu toe waren alle afleveringen, dat wil zeggen alle voorgaande veertien opnames, door Alma Apt gemonteerd, maar zij gaf aan ermee te stoppen. Ze bracht ons met Annelore van Gool in contact die een radio-opleiding in Brussel volgt. Zij zou het monteren van Alma Apt overnemen. Vanaf de aflevering over Astrid Roemer heeft zij steeds de montage verzorgd en vervolgens ook de techniek tijdens de opnames.

De vijfde aflevering die werd opgenomen ging over de verhalenbundel *Aanklacht tegen onbekend* (1987) van Hermine de Graaf. Dit keer was Manon Uphoff onze Fixdit Ambassadeur. Uphoff was al jong bewonderaar van het werk van de Graaf en sprak bevlogen over de verhalen. De andere spreker was Marcel Möring, die ook zeer enthousiast was. Jannah Loontjens ging met beiden in gesprek.

Naar aanleiding van de enthousiaste receptie van de podcast werden met uitgeverij De Geus afspraken gemaakt voor een heruitgave van het werk van Hermine de Graaf, die in 2024 zal verschijnen en waarvoor Manon Uphoff het voorwoord zal schrijven. Hier zullen ook een lesbrieftje en vlogboek bij verschijnen.

De zesde en laatste aflevering die we in 2023 opnamen ging over *De harde kern* (1992) van Frida Vogels. Frida Vogels is eveneens nog in leven, maar inmiddels drieënnegentig en omdat zij de publiciteit altijd heeft geschuwd en vanaf de jaren vijftig van vorig jaar al in Italië woont, leek het ons zeer onwaarschijnlijk dat zij aan onze podcast zou willen deelnemen. Wel vonden we kenners van haar werk, Rob Schouten en Kim Schoof, bereid om aan de opname deel te nemen. Annelies Verbeke was de host van deze aflevering en Jannah Loontjens de Fixdit ambassadeur, zij schreef enkele jaren geleden een wandelboek in de voetsporen van Frida Vogels.

De podcast over Vogels was de zeventiende aflevering. De laatste podcast die in deze reeks van moderne klassiekers gepland staat is een aflevering over Patricia de Martelaere. Deze zal in maart 2024 worden opgenomen tijdens het literair FAAR-festival in Oostende.

Nawerking en bereik

De Fixditpodcasts worden gemiddeld zo'n duizend keer per aflevering beluisterd, soms gaat dit naar het drievoudige hiervan, en soms blijft het net onder de duizend luisteraars. NRC heeft in haar podcastrubriek de Fixdit-podcastreeks warm aanbevolen. De totale podcast-serie is eind 2023 18.000 maal gestreamed, waarvan 40 % via Apple podcasts.

Door vlogboeken en de lesbrieven (zie hoofdstuk 4) over werken van Virginie Loveling, Mary Dorna, Bea Vianen en Ida Simons, die later dan de podcast verschenen, worden ook docenten en scholieren geattendeerd op de podcasts. Ook als er een evenement is waar een van de auteurs of werken wordt belicht, plaatsen wij op social media een herinnering aan de podcast. Ook de website Literatuurgeschiedenis.org wijst door naar de podcast op de desbetreffende auteurspagina's.

Annelies Verbeke besteedde op 1 december 2023 uitgebreid aandacht aan een in 2022 opgenomen podcast, namelijk die over Virginie Loveling, op een dag van de KANTL in Gent naar aanleiding van Lovelings honderdste sterfdag. Ook sprak ze twee weken later over Virginie Loveling tijdens een avondvullend programma in Deinze, waar tweehonderd man kwamen luisteren. Ze gaf gastlessen op scholen en belichtte daarin eveneens de Fixdit podcast. Naar aanleiding van de podcast en de heruitgave van Lovelings *Een revolvershot* hebben verschillende organisaties ons benaderd en is er ook een andere titel van Loveling in 2023 heruitgegeven door het Davidsfonds: *Erfelijk belast*.

Essay over Haasse

Bij de eerste afleveringen van de podcasts publiceerde literair tijdschrift De Gids steeds een essay van de hand van een Fixdit-auteur over de schrijver die in de podcast werd uitgelicht. Er was een afspraak voor zes van deze begeleidende essays. Hierna heeft Fleur Speet nog een essay geschreven bij de podcast over Hella Haasse (eerst zou dit als inleiding verschijnen bij de heruitgave van Haasses *Een gevaarlijke verhouding of Daal en Bergse brieven*, maar dat ging niet door wegens bezwaren van de erven). Speets essay is op de opiniepagina van de Fixdit-website verschenen.

3.2 Rubriek in de Nederlandse Boekengids 2023

In 2022 is Fixdit een samenwerking aangegaan met *de Nederlandse Boekengids*, een onafhankelijk medium voor recensies en essays naar model van de *New York Book Review*. Sindsdien staat er in ieder nummer een betaalde bijdrage van een van de leden van Fixdit, van een halve of een hele pagina (620 of 1240 woorden), gecoördineerd door Yra van Dijk. Auteurs als Katherine Mansfield, Ronelda Kamfer en Oksana Zaboezjko worden op persoonlijke wijze aanbevolen. Fixdit overweegt de bijdragen te bundelen.

In 2023 leverde Fixdit de volgende bijdragen:

- Jannah Loontjens – *Ali Smith, 'Troost tegen de klippen op* (2023 #1)
- Rachida Lamrabet – *Nawal El Saadawi, een wilde en gevaarlijke schrijfster* (2023 #2)
- Sanneke van Hassel – *Katherine Mansfield, 'Zo dichtbij, zo ver* (2023 #4)
- Yra van Dijk – *Nadine Gordimer, 'Een geschonden paradijs* (2023 #5)
- Christine Otten – *Ronelda S. Kamfer, onverschrokken en eerlijk* (2023 #6)

3.3 Vervolg tournee naar aanleiding van het manifest

Na de tour die volgde op het uitbrengen van het manifest *Optimistische Woede* in het najaar van 2022 werden leden van Fixdit in 2023 nog elf keer gevraagd om de ideeën in het manifest toe te lichten en in gesprek te gaan over de ongelijkheid in het literaire veld.

- Sanneke van Hassel sprak op 21 januari 2023 tijdens de avond *Gevierde Vrouwen* in de Korenbeurs in Schiedam over het manifest.
- Op 11 februari hielden Jannah Loontjens, Shantie Singh en Fleur Speet een voordracht over het manifest en Fixdit op het Noorderwoord-festival in Groningen.
- Zaterdag 27 februari gaf Gaea Schoeters een lezing over Fixdit in Sint Niklaas, op uitnodiging van de sociaal-culturele organisatie Avansa Waas-en-Dender.
- Daarna spraken op 5 maart Yra van Dijk en Christine Otten ter gelegenheid van de Feminist March en Internationale Vrouwendag in de Ru Paré Community te Amsterdam over het manifest en seksisme in de literatuur.
- Sanneke van Hassel en Jannah Loontjens waren in de Boekenweek 2023 op 18 maart te gast in Boekhandel De Vries Van Stockum om te spreken over het manifest, de podcast in combinatie met eigen werk.
- Annelies Verbeke gaf een lezing voor Zonta Waasland (vrouwenorganisatie) in boekhandel 't Oneindige verhaal in Sint-Niklaas op 18 april.
- Op 20 juni verzorgde Fleur Speet twee gastcolleges aan de ArtEz in Arnhem over het manifest en Fixdit.
- 22 augustus werden Christine Otten en Jannah Loontjens gevraagd op het Groningse Noorderzonfestival te spreken.
- Sanneke van Hassel schreef een kortverhaal over haar verhouding tot de auteurs van de Nieuwe Stijl die lang de letteren in Rotterdam domineerden voor het nummer 'F*minist' (mei 2023) van literair tijdschrift Deus Ex Machina. Ze sprak over het manifest tijdens een presentatie van DEM op Poetik Bazar in Brussel (23 september).
- Op een congres van de Vlaamse Auteurs Vereniging in november 2023 vertelden Gaea Schoeters, Rachida Lamrabet en Jannah Loontjens uitgebreid over Fixdit en belichtten ook de podcasts.
- Tot slot waren Gaea Schoeters en Sanneke van Hassel op 15 december te gast bij OLO, het Vlaams letterenoverleg wat resulteerde in verkoop van een aantal manifesten en 'Dertien geboden voor een diverse programmering' aanbevelingen voor programmeurs, die te vinden zijn op de website van Fixdit.

Pers

Na de grote belangstelling voor het manifest in de Nederlandse en Vlaamse pers in najaar 2022 verschenen er in 2023 nog vier artikelen naar aanleiding van het manifest en het werk van Fixdit:

- Een recensie van Loren Snel in *de Nederlandse Boekengids* van januari 2023: *Een nieuw artistiek bondgenootschap*. Hierin brak ze een lans voor de activistische insteek van het manifest “waarmee de samenstellers het literaire landschap grondig willen hervormen”.
- In *Op de bres om het seksisme in de Nederlandse literatuur te fixen* (29 januari 2023, NRC) beschreef Sofie Bongers uitgebreid de werkzaamheden van Fixdit en de strijd tegen ongelijkheid in de literatuur die met name bij een jong publiek aanslaat.
- Een kort interview van Eva Selderbeek met Yra van Dijk stond eind februari 2023 in *HP/De tijd* ter gelegenheid van De Boekenweek.
- Annelies Verbeke sprak over Fixdit in het boekenprogramma *Boekathon* (te zien op VRTmax) op 23 april.
- In december 2023 publiceerde zakelijk leider Nienke van Leverink op de website Neerlandia als afscheid van haar samenwerking met Fixdit het artikel *Lichtgewichten en kleine persoonlijke wissewasjes* waarin manifest, podcast en heruitgaven werden belicht.

4 Educatie

4.1 Vlogboeken en lesbrieven

Bij een aantal moderne klassiekers geschreven door vrouwen die in de Fixditpodcast werden belicht, ontwikkelde Fixdit in samenwerking met Vlogboek educatief materiaal voor scholieren: vlogs en lesbrieven. Jörgen Apperloo ontwikkelde de vlogboeken in dialoog met het collectief. Apperloo's Vlogboek is een vooral op middelbare scholieren gericht YouTube-kanaal (5500 volgers) met boekbesprekingen, literatuurgeschiedenis, filmpjes over schrijvers en onderwerpen uit de literatuurwetenschap.

Vanuit Fixdit werd dit gecoördineerd door Yra van Dijk en Sanneke van Hassel. Joëlle Koorneef (freelancemedewerker van Fixdit en programmamaker bij Kenniscentrum voor Cultuuronderwijs Rotterdam) schreef de lesbrieven in nauwe samenspraak met leden van Fixdit.

In 2023 werden vier pakketten met educatief materiaal beschikbaar gemaakt door Fixdit: een viertal lesbrieven en vlogboeken over *Een revolverschot* van Virginie Loveling, over *Laten we vader eruit gooien* van Mary Dorna, over *Suriname, ik ben* van Bea Vianen en over *Een dwaze maagd* van Ida Simons. Interessant is dat in de podcast, de lesbrieven en het vlogboek andere aspecten aan de orde komen. Het materiaal vult elkaar mooi aan en verwijst naar elkaar, waarbij lesbrieven en vlogboeken wat laagdrempeliger zijn.

De lesbrieven en vlogboeken zijn te vinden en te downloaden op de subpagina ‘in de klas’ van www.fixdit.nu en daarnaast op literatuurgeschiedenis.org.

Docenten Nederlands in ons persoonlijke netwerk werden gemaïld en bij elke lesbrieff verzorgden we berichten op de Facebook-groep 'Leraar Nederlands' (16.000 leden). De lesbrieven werden door een aantal docenten Nederlands en leesconsulenten telkens op LinkedIn onder de aandacht gebracht. Uiteraard is er ook op de socials van Fixdit zelf aandacht besteed aan de lesbrieven en vlogs.

Verder is er contact geweest met vele organisaties over verspreiding van het educatieve materiaal (op websites, socials en in nieuwsbrieven), waarvan het bij o.a. de volgende organisaties is gelukt: Canon Cultuurcel (Literatuur Vlaanderen), Literatuurmuseum, Klassiekers in de Klas, [Litterairecanon.be](https://www.litterairecanon.be) (KANTL), sectie Nederlands van de Vereniging van Leraren in Levende Talen, en is er aandacht besteed in de nieuwsbrief van de Lerarenkaart ([Klasse.be](https://www.klasse.be)) met 30.000 leraren in het Vlaams voortgezet onderwijs.

Naar aanleiding van contact met de Koninklijke Bibliotheek over de lesbrieff van *Een revolverschot* is het boek opgenomen in Lezen voor de lijst, waar maar weinig ingezonden klassiekers worden toegevoegd, dus dit is erg positief.

Sinds kort staan de lesbrieven ook op KlasCement: een platform waar docenten gratis lesmateriaal kunnen downloaden. Deze site heeft 291.473 actieve leden in Nederland en Vlaanderen en er wordt gemeten hoe vaak de lesbrieff is gebruikt, dus daar zal in de loop van de tijd de distributie goed te monitoren zijn.

Begin 2024 worden de laatste vlogboek en lesbrieff gemaakt n.a.v. de podcast over de verhalenbundel *Aanklacht tegen onbekend* van Hermine de Graaf, die zal worden heruitgegeven door De Geus.

4.2 Samenwerking Literatuurgeschiedenis.org

Yra van Dijk is coördinator van de moderne afdeling van het veel bezochte educatieve platform Literatuurgeschiedenis.org. Een aanvraag bij de Taalunie om de genderverhoudingen van de lemma's te verbeteren werd gehonoreerd. Die 5100 euro is in 2022 en 2023 besteed aan lemma's over de auteurs over wier werk ook een podcast werd gemaakt: Mary Dorna (door Sanneke van Hassel), Andreas Burnier (door Anna Rademakers), Virginie Loveling (door Annelies Verbeke), Lin Scholte (door Feba Sukmana via Fixdit), en Hella Haasse (door Fleur Speet). Romans van Fixdit auteurs Annelies Verbeke en Manon Uphoff kregen eigen tekstpagina's. Fleur Speet schreef bovendien een lemma over de receptie van vrouwelijke schrijvers, en daarnaast ontstonden er tien andere nieuwe pagina's over vrouwelijke en queer auteurs, zoals Vasalis, Til Brugman en Doeschka Meijsing.

4.3 Bijdragen aan debat over literair onderwijs

Op 8 maart was Christine Otten te gast bij de talkshow 'Bazarow Live' in de Bibliotheek Utrecht om te spreken over het belang van diversiteit van de leeslijsten voor het voortgezet onderwijs, samen met Basje Boer en Femke Brockhus. De avond werd georganiseerd i.s.m. het collectief Fellow Feminists.

Op 19 april was Fixdit-lid Yra van Dijk in De Roode Bioscoop te gast in het debat 'Het gevecht om de tere kinderziel' over eerste leeservaringen.

5 Internationalisering

In 2023 zette Fixdit de eerste stappen om internationale bondgenoten te zoeken. Op de Fixdit-website werd een pagina in het Engels aangemaakt en delen van het manifest werden vertaald door Liz Waters.

5.1 Voorbereiding residentie Berlijn LCB

Dankzij een initiatief van Gaea Schoeters en Christine Otten in het najaar van 2023 gaat Fixdit de hele maand februari 2024 op residentie in het Literarische Colloquium Berlin aan de Wannsee. De leden zullen elkaar afwisselen in ploegjes van drie tot vier. Zij kunnen tijd besteden aan hun eigen werk maar ook zijn er enkele publieksevenementen en netwerkbijeenkomsten voorzien. Het Letterenfonds ondersteunt deze residentie met per diems en een reiskostenvergoeding. Ook zorgen zij dat delen uit het manifest in het Duits vertaald worden.

5.2 Aanvraag Europese subsidie 2024/2025

In 2023 werd Fixdit benaderd door de feministische Oostenrijkse stichting igfem, die voorstelde om samen een aanvraag in te dienen in het Europese instrument CREA. De aanvraag voor het project 'Equal Pay, Equal Show, Equal Pension' werd gehonoreerd. Het uiteindelijke doel is een plan van aanpak op te stellen om de positie van vrouwelijke Europese auteurs te verbeteren.

Samen met het Oostenrijkse igfem, een Armeense feministische organisatie (Today Art Initiative) en een Duitse organisatie (Shamrock Festival der Dichtersinnen) gaat Fixdit gedurende drie jaar werken aan een onderzoek naar de financiële status en zichtbaarheid van vrouwelijke auteurs, aan transnationaal netwerken en aan het bekender maken van een canon aan vrouwelijke auteurs.

Fixdit ontving 46.975 euro om hieraan te besteden, wat betekent dat telkens vijf leden van het collectief naar de drie internationale symposia kunnen gaan in Wenen, Jerevan en München. Er zijn subcommissies ingesteld voor ieder van de vier taken die bij het project horen, en er is vanaf september 2024 een vacature voor een coördinator van het symposium dat Fixdit in 2025 in Amsterdam moet organiseren.

6 Overige activiteiten

Podcast Brandhaarden ITA

Op 24 februari 2023 sprak Fleur Speet namens Fixdit over de staat van de vrouw in de letteren in het programma Turn the Tables dat onderdeel was van het internationale festival 'Brandhaarden' van International Theatre Amsterdam, voorafgaand aan de theatervoorstelling 'Jane Eyre' van Eline Arbo. Fleur Speet noemde de namen van vrouwen uit de geschiedenis die belangrijke boeken schreven, maar vooralsnog niet te vinden zijn in de literatuurgeschiedenissen. Er werd ook een podcast van gemaakt.

The World According to Cusk

Op 12 maart was Fleur Speet namens Fixdit te gast op het Winternachten-festival in Den Haag, waar Rachel Cusk werd geïnterviewd over haar roman *Second Place*, dat voortbouwt op een werk van Mabel Dodge Luhan uit 1932. Speet hield een lezing over het ontbreken van lange lijnen in de literatuur en hoe Fixdit daarom de zichtbaarheid van vrouwelijke auteurs wil vergroten. Net als Cusk.

Adviesgesprek Hollands Maandblad

In juli 2023 sprak Jannah Loontjens namens Fixdit met een redacteur van Hollands Maandblad. Fixdit was gevraagd mee te denken over meer diversiteit in het magazine.

Fixditnummer van tijdschrift Filter

Op 14 oktober verscheen een speciaal door Fixdit geïnspireerd nummer van Filter, tijdschrift voor vertalers met als titel *Voor, van & over vrouwen ** (Filter, 30e jaargang #2)

Naar aanleiding van het manifest werd gereflecteerd op het fenomeen van de 'the male gaze'. In het nummer wordt in een serie artikelen onderzocht wat vertalers kunnen doen om de mannelijke blik te doorbreken, om meer perspectieven te tonen en mensen een stem te geven die zich niet door die blik vertegenwoordigd voelen.

Renate Dorrestein is niet dood

Op 4 december was Fleur Speet een van de twee sprekers over het werk van Renate Dorrestein in een lezingenserie in SPUI25 waarin schrijvers die uit de aandacht zijn verdwenen opnieuw worden belicht. Zij hield hierbij een pleidooi voor het werk van Fixdit.

7 Communicatie

7.1 Interne communicatie

Fixdit is een grotendeels onbezoldigd werkend collectief. De elf leden van Fixdit communiceren frequent via een appgroep waarin zij interessante stukken delen, ideeën ontwikkelen en reflecteren op literair-feministische kwesties.

Ongeveer eens in de twee maanden wordt er online vergaderd. Daarnaast streeft het collectief ernaar zo'n twee keer per jaar live bij elkaar te komen. Op 20 januari 2023 werd de vergadering van de Raad van Toezicht afgesloten met een nieuwjaarsborrel bij uitgeverij De Geus. Hierbij was ook uitgever en bondgenoot Nathalie Doruijter aanwezig.

In het weekend van 7 tot 9 juni toog Fixdit naar huize Bloeimaand in Ermelo om plannen te maken en terug te kijken.

7.2 Externe communicatie

Social media

In 2023 verzorgde Eva Bouman de social media, halverwege het jaar opgevolgd door Maartje van Tessel. Fixdit communiceert over haar activiteiten via Instagram (2098 volgers), Facebook (781 volgers), en soms via X (843 volgers). Naast de activiteiten van Fixdit worden soms ook posts of verhalen gepubliceerd over literair-feministische issues.

Nieuwsbrief

Met elke podcast verschijnt er een nieuwsbrief (oplage 1369), waarin informatie over de activiteiten van Fixdit wordt verspreid. Soms worden hierin ook informatie over de boeken of overige, aan het feminisme gerelateerde activiteiten van Fixdit-auteurs opgenomen.

Website

Op de website publiceert Fixdit de podcasts, vlogboeken en lesbrieven van Fixdit. En bij opinie wordt zo nu en dan een essay of artikel van een Fixdit auteur geplaatst. Webmaster is letterkundige Iris Marsili Kater.

Doelgroepen

Fixdit richt zich op iedereen die in literatuur geïnteresseerd is en daarnaast op mensen die in feminisme en diversiteit geïnteresseerd zijn. Met het manifest in 2022 is het publiek sterk gegroeid, nu gaat dat wat langzamer. Met beperkte middelen bouwen we langzaam door. Het meest actief is Fixdit op Instagram. Verder vergroot Fixdit haar publiek via samenwerkingen zoals met oa uitgeverij De Geus, De Gids, Vlogboek en Literatuurgeschiedenis.org en via de leden van het collectief die de doelstellingen van Fixdit actief uitdragen. Fixdit-leden vertellen ook bij niet-Fixdit-activiteiten over het collectief en ook zo komen er steeds weer nieuwe volgers bij. Fixdit richtte zich in 2023 ook op het onderwijs, en mensen die daarin werkzaam zijn.

Stukken in pers

Zie onder 'manifest'

8 Partners en fondsen

Voor de podcastreeks over moderne klassiekers ontving Stichting Fixdit een subsidie van het Cultuurfonds. Die is aangevuld door de Taalunie/Literatuurgeschiedenis.org, die tevens twee vlogboeken en twee lesbrieven bij twee podcastafleveringen heeft gefinancierd.

Literair tijdschrift De Gids kondigde iedere aflevering in het tijdschrift aan en plaatste de aflevering op de site van De Gids. De Fixdit-podcast is tevens te beluisteren via alle gewoonlijke podcastkanalen, iTunes, Spotify, etc, maar ook via *NRC Audio* en *De Standaard*.

Uitgeverij De Geus heeft bij een aantal podcasts de besproken titel opnieuw uitgegeven. In 2023 verscheen er geen nieuwe uitgave bij een podcast, maar er was wel overleg over een heruitgave van het werk van Hermine de Graaf, over wie een podcast werd opgenomen. Ook mochten wij bij De Geus vergaderen met de Raad van Toezicht en een nieuwjaarsborrel houden.

Bondgenoten

Veel mensen hebben de afgelopen twee jaar aangegeven betrokken te willen zijn bij Fixdit of samen met ons ten strijde te trekken tegen het seksisme in het literaire veld. We zijn aan het experimenteren wat een goede, werkbare vorm is voor een collectief dat grotendeels onbezoldigd werkt. Eind 2023 vroegen we enkele mensen of ze 'bondgenoot' wilde worden en recent publiceerden we hun namen op de website. Deze lijst zal allengs uitgebreid worden. Mensen kunnen zich hier ook voor opgeven. In de toekomst willen we mogelijkheden tot samenwerken onderzoeken en/of hen uitnodigen voor evenementen.

9 Organisatie

Het bestuur van Fixdit bestond in 2023 uit:

- Jannah Loontjens (voorzitter)
- Nienke van Leverink (penningmeester)
- Sanneke van Hassel (secretaris)

De Raad van Toezicht van Stichting Fixdit bestond in 2023 uit:

- Maaïke Meijer (voorzitter)
- Andrea Voets
- Vamba Sherif

Rooster van aftreden bestuur

Naam	Functie	Aanstelling	Herbenoeming	Aftreden (na 4/6/8 jr)
Jannah Loontjens	Voorzitter	12-07-2021	-	12-07-2025
Sanneke van Hassel	Secretaris	12-07-2021	-	12-07-2025
Nienke van Leverink	Penningmeester	01-05-2021	-	31-12-2023

Rooster van aftreden Raad van Toezicht

Naam	Functie	Aanstelling	Herbenoeming	Aftreden (na 4/6/8 jr)
Maaïke Meijer	Voorzitter	12-07-2021	12-07-2025	12-07-2029
Vamba Sherif		12-07-2021	12-07-2025	12-07-2029
Andrea Voets		29-09-2023	29-09-2027	29-09-2031

Vergaderingen

De Raad van Toezicht van Fixdit vergaderde in 2023 twee keer samen met de directeur-bestuurders die afgevaardigd zijn uit het collectief. Op 20 januari 2023 bij De Geus in Amsterdam. Aanwezig waren Maaïke Meijer en Vamba Sherif namens de Raad van Toezicht en Sanneke van Hassel en Jannah Loontjens namens Fixdit. Bij het punt financiën was Nienke van Leverink online aanwezig.

Ernestine Comvalius was afwezig, zij had gemeld dat zij wil terugtreden om gezondheidsredenen. Ook aanwezig als toehoorder namens Fixdit: Shantie Singh. We blikten terug op het verschijnen van het manifest *Optimistische Woede* en de daaropvolgende tour, waar we zelf hard aan hebben getrokken met Eva Bouman en Joëlle Koorneef. Ook spraken we over de goed ontvangen podcasts en de heruitgaven en waar nog kansen liggen. Nienke van Leverink lichtte het financieel overzicht toe.

De tweede vergadering was op 28 september 2023 in Restaurant Eerste klas, Perron 1 Amsterdam Centraal. Aanwezig waren Sanneke van Hassel, Jannah Loontjens, Maaïke Meijer en Vamba Sherif. Andrea Voets werd welkom geheten als nieuw lid. Afwezig met bericht: Nienke van Leverink. We bespraken de zoektocht naar een vervanger van Nienke van Leverink en hoe Fixdit zich na het manifest verder kan ontwikkelen. De Raad van Toezicht pleitte ervoor de Fixdit-leden meer centraal te stellen, Fixdit moet het eigen werk van haar leden blijven voeden. Ook de internationale samenwerking werd besproken. De Raad van Toezicht waarschuwde voor te grote, tijdrovende projecten en goed te blijven nadenken waar Fixdit goed in is en waar we energie van krijgen.

Personele wisselingen

In 2023 werd in de Raad van Toezicht, Ernestine Comvalius vervangen door Andrea Voets (musici, journalist, Resonate productions).

Nienke van Leverink stopte als zakelijk leider en daarmee als directeur-bestuurder van het Fixdit-bestuur. Ze is vervangen door Sabine Huls (o.a. voormalig directeur kleinere musea). Afsproken werd met haar een professionaliseringsslag te maken. Doel is om een aantal dingen die telkens blijven liggen, zoals het aanvragen van een ANBI-status en fondsenwerving op te pakken. Ook wil Fixdit BTW-plichtig worden.

Ook binnen de medewerkers waren wisselingen. Maartje van Tessel verving Eva Bouman op publiciteit, zij is met name actief op het gebied van social media maar schrijft ook een nieuwsbrief die bij elke podcast verschijnt, aangevuld met andere activiteiten van Fixdit.

De samenwerking met Iris Marsili Kater (o.a. webmaster en co-auteur artikel over Andreas Burnier) en Maria van Dordrecht (o.a. notulen en podcast over Loekie Zvonik) werd voortgezet. Zij ontvingen een kleine vergoeding. Na de tour bleef Joëlle Koorneef de inbox beheren en een enkele boeking afhandelen, eveneens tegen een kleine vergoeding.

Governance Code Cultuur

Stichting Fixdit onderschrijft de acht principes van de Governance Code Cultuur en past deze toe.

Maatschappelijke doelstelling

1. De missie van Stichting Fixdit wordt o.a. uitgelegd op de website van stichting. Ook wordt hier uitgelegd hoe de stichting ernaar streeft deze doelstelling te verwezenlijken. De resultaten worden in de jaarverslagen toegelicht. Zie voorgaande hoofdstukken.

2. Stichting Fixdit past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur toe en doet hiervan verslag in de jaarstukken.

Onafhankelijk en integer handelen

3. Indien zich vermoedens van tegenstrijdige belangen van nevenfuncties bij de Raad van Toezicht op directeur-bestuurders voordoen, wordt dit in de vergaderingen met de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurders besproken. Hiervan wordt verslag gedaan in de notulen. In 2023 hebben zich geen tegenstrijdige belangen voorgedaan.

Handelen volgens verdeling taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

4. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden en de onderlinge verhoudingen tussen de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurders zijn vastgelegd in de statuten van Stichting Fixdit. In 2024 zal hier een bestuursreglement aan worden toegevoegd.

Verantwoordelijkheden directeur-bestuurders

5. Stichting Fixdit wordt bestuurd door drie directeur-bestuurders. De toezichthoudende taken worden vervuld door een Raad van Toezicht. Bestuur en toezicht verhouden zich tot elkaar conform het Raad van Toezicht-model, zoals dat is beschreven in de Code Cultural Governance. De stichting let nauwkeurig op een scheiding tussen besturen door het Bestuur en toezien daarop door de Raad van Toezicht. Aan de leden van de Raad van Toezicht wordt geen beloning toegekend. De bestuurders ontvangen de door de belastingdienst vastgestelde maximale vrijwilligersvergoeding voor hun bestuurswerk.

Omgang met mensen en middelen

6. Stichting Fixdit onderschrijft zowel de Code Diversiteit & Inclusie en de Fair Practice Code.

Toezicht, advies en onafhankelijkheid

7. De Raad van Toezicht vergadert minimaal tweemaal per jaar. De agenda kent een aantal vaste onderwerpen die tot het toezicht behoren, zoals: realisatie van activiteiten en monitoring van het financiële beleid. De jaarrekening en het jaarverslag van 2023 zijn goedgekeurd door de Raad van Toezicht op 28 maart en vastgesteld door de directeur-bestuurders.

Deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid

8. Het is statutair mogelijk om als lid van de Raad van Toezicht voor drie termijnen van vier jaar benoemd te worden. Elk lid heeft een eigen specifieke expertise die ten dienste staat van de uitvoering van de taken van de Raad van Toezicht. De expertises variëren van bestuurlijke ervaring, financiële kennis, kennis van de literaire en wetenschappelijke wereld tot het hebben van specifieke netwerken. In zijn samenstelling van de Raad van Toezicht is er aandacht voor diversiteit op het gebied van leeftijd, etnische en culturele achtergrond en genderidentiteit.

Bij de invulling van vacatures van de Raad van Toezicht wordt de Code Diversiteit & Inclusie gevolgd en wordt derhalve aandacht besteed aan kandidaten met een aanvullend profiel op dat van de huidige leden.

Nevenfuncties directeur–bestuurders en Raad van Toezicht

Bestuur

Jannah Loontjens (voorzitter)

- zzp'er (romancier/essayist/filosoof) bij Jannah Loontjens
- filosofiedocent voor het ISVW
- vicevoorzitter bestuur PC Hooftprijs
- essayist/recensent voor Filosofie Magazine

Sanneke van Hassel (secretaris)

- zzp'er (schrijver/dramaturg/redacteur) bij Sanneke van Hassel
- commissielid Kellendonkclezing
- jurylid Kellendonkprijs (2023)
- voorzitter bestuur stichting De Nieuwe Toneelbibliotheek
- secretaris bestuur stichting Stop Overlast Krakelingen
- burgerlid Straatnamencommissie Rotterdam

Nienke van Leverink (penningmeester)

- zzp'er (redacteur/auteur) bij Nienke van Leverink
- eindredactie Volkskrant Magazine
- promotieonderzoek UvA Nederlandse Letterkunde
- Lid Raad van Advies Letterenfonds

Raad van Toezicht

Maaïke Meijer (voorzitter)

- zzp'er (onderzoek/lezingen/artikelen/coaching) bij Maaïke Meijer
- lid Raad van Advies Stichting Seksueel Welzijn Nederland
- voorzitter bestuur PC Hoofdstichting
- lid adviescommunicatie Sleutelfiguren biografieënreeks Cultuurfonds
- lid bestuur Stichting Andreas Burnier

Vamba Sherif

- docent Afrikaanse literatuur op Leiden Universiteit
- lid bestuur Erasmus Prize Foundation
- lid bestuur PC Hoofdprijs
- lid bestuur Restore Hope Liberia

Andrea Voets

- artistiek leider Resonate Productions
- lid bestuur Stichting Current a Space

10 Financiën

Jaarresultaat 2023

Het jaar 2023 wordt afgesloten met een negatief resultaat van €2.613,-. Dit bedrag wordt in mindering gebracht van het eigen vermogen.

Eigen vermogen

Aan het begin van het jaar was het eigen vermogen €29.470, grotendeels opgebouwd uit de schenking van de Anna Bijns Stichting in 2021 toen deze werd opgeheven. Het eigen vermogen bedraagt eind 2023, €26.856,- en staat vrij ter beschikking van de stichting.

Opbrengsten

De opbrengsten bestaan uit een voorschot van Uitgeverij De Geus op de royalties voor het manifest *Optimistische Woede* (€1099), enkele boekverkopen en optredens door Fixdit-leden tijdens de tour (€8.179).

Fondsen

In 2022 kreeg Stichting Fixdit €27.500 toegezegd van het Cultuurfonds voor de realisatie van zeven podcasts. In dat jaar werd €20.726 overgemaakt. In 2023 werd na goedkeuring van de inhoudelijke en cijfermatige eindverantwoording het resterende bedrag van €6.774 overgemaakt. In 2022 zegde Literatuur Vlaanderen vanuit de regeling Literair Grensverkeer €12.500 toe voor de realisatie van twee podcasts, een manifest en een tour. De stichting ontving in 2022 €11.250. Het resterende bedrag van €1.250 verwacht de stichting na indiening van de eindverantwoording in 2024 te ontvangen. Tevens werd in 2022 een bedrag van €4.800 toegezegd door de Nederlandse Taalunie voor de realisatie van vijf lesbrieven voor vakdocenten Nederlands plus vlogboeken. De realisatie hiervan vond plaats in 2023. De bijdragen uit fondsen hebben we laten vrijvallen tegen de gemaakte kosten in 2022 en 2023.

Balans 2023 en Staat van baten en lasten 2023 op de volgende pagina.

Balans 2023

Activa	31-12-2023	31-12-2022
Vasta activa	0	0
Vlottende activa	1.956	0
Liquide middelen	28.136	46.127
Totaal activa	30.092	46.127
Passiva	31-12-2023	31-12-2022
Eigen vermogen	28.856	29.470
Lang vreemd vermogen	0	0
Vlottende passiva	3.236	16.657
Totaal passiva	30.092	46.127

Staat van baten en lasten 2023

	31-12-2023	31-12-2022
Opbrengsten		
Opbrengsten	11.032	4.189
Subsidie	20.701	21.103
Donaties	250	435
Sponsoring	0	1470
Totale opbrengsten	31.984	27.197
Kosten		
Algemeen	6.445	4.080
Stichtingskosten	618	228
Mediakosten	1.013	117
Projectkosten	26.521	21.103
Overig	0	0
Totale opbrengsten	34.597	25.528
Resultaat (- = verlies)	-2.613	1.669